

Ny avloppstunnel

MELLAN BROMMA OCH SICKLAANLÄGGNINGEN

Som en del av Stockholms framtida avloppsrening bygger vi en tunnel från Bromma till Sicklaanläggningen. När den är klar läggs Bromma reningsverk ner och avloppsvattnet från västerort renas i Henriksdals reningsverk som då är anpassat med ny modern reningsteknik.

Tunneln började byggas 2020 och ska tas i bruk 2026.

Henriksdals reningsverk byggs nu om med toppmodern membranteknik som lever upp till framtidens miljökrav. Med nya tekniken minskas utsläppen av kväve och fosfor och vi kan rena bort mikroplaster och andra partiklar. Det finns inte möjlighet att bygga ut Bromma reningsverk med den nya tekniken. Därför ska Bromma reningsverk läggas ned och avloppsvattnet från västerort leds istället i en tunnel till Henriksdals reningsverk för att renas med den nya membrantekniken.

VARFÖR DRAS TUNNELN JUST HÄR?

Vårt mål har varit att bygga en så kort tunnel som möjligt och samtidigt påverka boende utmed tunnelsträckningen så lite som möjligt. Därför går tunneln mest under stadens egen mark och djupt under befintliga ledningar. Vi behöver också ta hänsyn till geologiska förutsättningar, eftersom det är bättre att bygga tunnel i berg än i lera.

Tunnelsträckningen har också valts för att bräddpunkterna utmed tunnelsträckningen ska byggas bort. Vid kraftiga

14 km tunnel. Tunnelsträckningen från Bromma till Henriksdals reningsverk. Sex etableringar anläggs under byggtiden.

regn sker idag nödutsläpp (bräddning) av orenat avloppsvatten i Mälaren. När tunneln är färdigbyggd kommer antalet nödutsläpp i Mälaren att minska kraftigt.

SEX ETABLERINGAR

På sex platser utmed tunnelsträckningen har vi inhägnade etableringar under byggtiden:

- Åkeshov
- Smedslätten
- Eolshäll
- Liljeholmen
- Gullmarsplan
- Sickla/Hammarbybacken

På området finns byggbodnar, verkstads-tält, fordon och material som behövs för arbetet. Från etableringarna byggs arbetstunnlar ner till avloppstunneln.

Till och från etableringarna transporteras bergmassor, betong och rör. Lastbilarna måste följa särskilt anvisade vägar.

SPRÄNGNINGAR OCH STÖRANDE LJUD

Ihållande stomljud från när vi borrar i berget är som mest störande under en begränsad period då tunnelarbetet är precis under ett visst område. Därefter drivs tunneln vidare och stomljuden avtar. Sprängningar, som kan märkas långt

Bättre miljö med Stockholms framtida avloppsrening. När avloppstunneln är klar och avloppsvattnet från västerort kan renas med membranteknik i Henriksdals reningsverk får vi flera miljövinster.

En miljösatning för framtiden I ett Stockholm som växer måste vi vara rädda om vårt vatten. För att kunna rena allt avloppsvatten i framtiden utvecklas Henriksdals reningsverk till ett av världens mest moderna. Bromma reningsverk stängs och en ny avloppstunnel dras från Bromma till Henriksdal. Satningen innebär att vattnet i Mälaren blir ännu renare, att utsläppen i Östersjön minskar och att transporter av avloppsslam genom bostadsområden försvinner.

STOCKHOLMS FRAMTIDA AVLOPPSRENING

Stockholm Vatten och Avfall, 106 36 Stockholm.
Tel: 08-522 128 80
E-post: framtidensavloppsrening@svoa.se
svoa.se/sfa

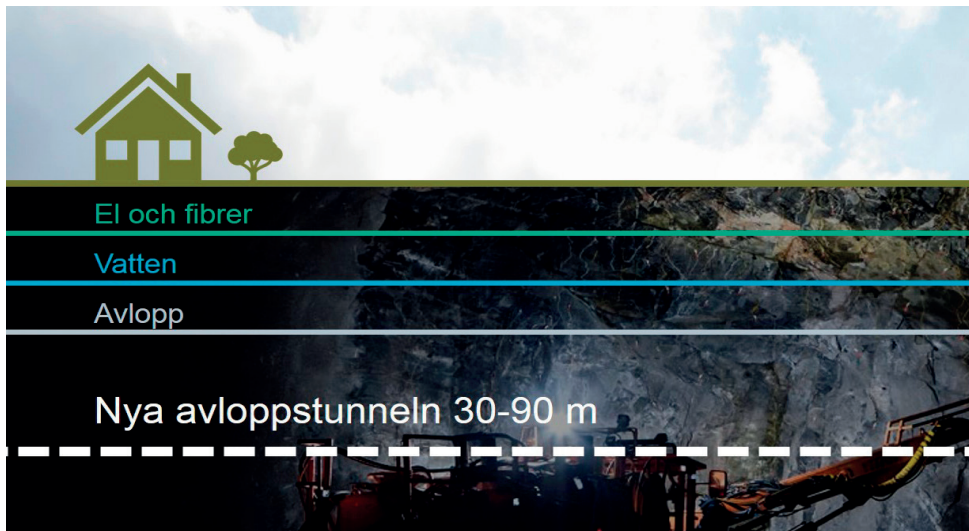
från sprängplatsen, kan upplevas störande under en längre period, beroende på hur nära tunnelsträckningen du bor. Sprängningar sker vanligtvis 1-2 gånger per dag.

Våra arbetstider är vardagar kl 7-22. Tysta arbeten kan förekomma på andra tider.

HUR PÅVERKAS BYGGNADER?

Det är ovanligt att hus tar skada av tunnelbyggen. Innan byggstart gjordes en riskanalys då alla byggnader inom påverkansområdet inventerades. Varje byggnad i närheten av där vi spränger har ett riktvärde för vibrationer som inte får överstigas, och varje sprängsalva mäts noga för att se att inga värden överskrids. Om vårt arbete trots det skulle orsaka en skada hos dig ersätts du fullt ut.

Besiktningar av byggnader i påverkansområdet genomförs av ett oberoende besiktningsföretag både före och efter tunnelbygget.

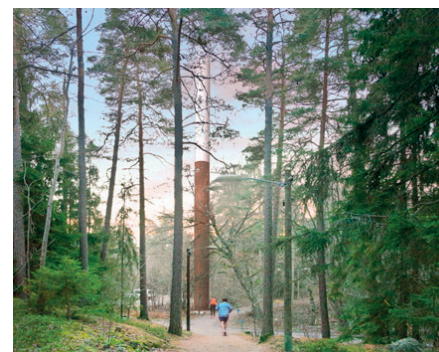
Långt under marken Tunneln dras långt under befintliga tunnlar och ledningar för att inte påverka kollektivtrafik, elnät och vattenledningar. Den kommer att ligga cirka 30-90 meter under marknivån.

Fastighetsägare med mark direkt ovanpå tunneln ersätts med ett engångsbelopp. Fastighetsägare som har bergvärmepumpar som påverkas av tunneln ersätts också.

NÄR ÄR TUNNELN KLAR?

Tunneln byggs samtidigt från flera fronter utifrån de sex etableringsområdena.

Under 2020-2023 sker sprängningar, därefter utförs betong- och rörarbeten inne i tunneln. Tunneln ska vara färdig att tas i bruk 2026.

SKORSTEN I ÅLSTENSSKOGEN

I Ålstensskogen väster om Ålstens skogsväg byggs en 30 meter hög skorsten för att ventilera luften från avloppstunneln. Luften renas och luktar inget när den släpps ut. Skorstenen blir 1,4 meter i diameter och blir brun i nivå med träden för att efterlikna tallstammar och ljus upptill för att smälta in med himlen.

HÅLL DIG UPPDATERAD

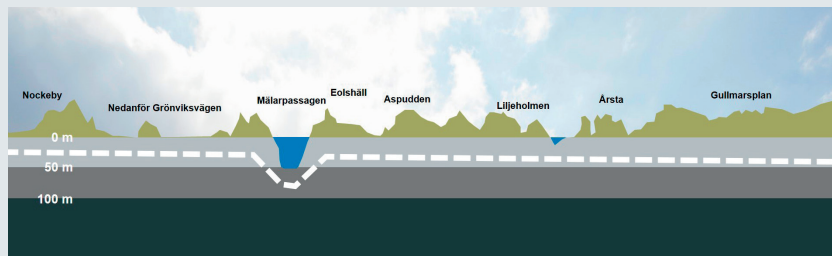
Prenumerera på vårt digitala nyhetsbrev: svoa.se/sfa-nyhetsbrev

Läs mer om projektet och tunneln: svoa.se/sfa

 [facebook.com/framtidensavloppsrening](https://www.facebook.com/framtidensavloppsrening)

 [instagram.com/framtidensavloppsrening](https://www.instagram.com/framtidensavloppsrening)

TUNNELFAKTA

- 14 km lång
- Byggs från flera fronter samtidigt utifrån sex etableringsområden
- Huvudtunneln har en area på 21 kvadratmeter – cirka 4,5 meter bred och 5 meter hög
- Byggs 30–90 meter under marknivån (27–43 meter under havsnivån, 90 meter under havsnivån vid Mälarpassagen)
- Lutar 1 promille (1 meter per kilometer)
- Avloppsvattnet rinner fritt i huvudtunneln med självfall
- För att undvika sedimentation leds avloppsvattnet i Mälarpassagen genom ett antal rörledningar som kan spolras rena från avlagringar och slam
- Vattnet rinner vidare efter Mälarpassagen med hjälp av hävertprincipen